

Hendikepy

prodám tělo
daruju?
asi spíš vyměním
předmět do jiných rukou
a sama si přijímám to
co celý život nemám
tu nenucenost
s jakou si jiní lidé neuvědomují
co všechno by jim je?
mohlo chybět
při státnostech na jejich tragické život

Rozvíjí mě, jak se vztahová zdravá společnost dělá na chronické nebo vnitřní onemocnění. V našich jsme inspirace, motivace? Příklady a reportáže pro zdravé lidi, aby si uvědomili, jak samozřejmě vnímají svoje zdravé a byli vděční, že tenhle křepel na vozíku nebo připechnutý na kanylu v rámci chemoterapie se jich třeba jenom tím, že okolo něj proscrolují při čtení noviněk v pondělí ráno. Inspirace.

Skutečnost je pak ještě zbabavější, protože o nemocných se přece nemluví - a koho zajímá, že pro spoustu lidí může být nemoc klíčovým faktorem jejich existence a nemějou si díky ní dovolit žádný jiný druh života. Je to součástí jejich zkušenosti, jako když si zdravější člověk stěhuje na zářivku v práci nebo na partnera. Z nějakého důvodu je ovšem nastavená limit na to, jak často si člověk může stěhovat na svoje onemocnění. Nemá společensky přijatelné o nemocných mluvit a pokud se všichni někdo rozhodnou zeptat, "co je s váma teda špatně", velice rychle vycouvá a reálnou odpověď slyšet nechce.

Věra jsem se byla podívat na dni seznámení s fakultami Karlovy univerzity, abych zjistila, jak dalece jsou lékaři fakulty připraveni na studenty s fyzickým postižením. Mělo by to být velice stručné - nejsou. Zastupující studijního oddělení lékaři fakulty v Plzni mi hrdo sdělila, že nikdy žádného studenta s fyzickým handicapem nepřijali. Referentka druhých lékařů fakulty v Praze mě v momentě hrubého obeznámení s mými limity začala okamžitě zrazovat od studia, protože ho nebudu zvládat. Ne, neposkytujeme možnost asistenta při studiu bez poplatku, informovala mě ochotná studentka první lékařů fakulty. Ten vztah je pro zaměstnání, člověk s vozíčkem se do něj nevejde. Nemáme rampy, protože se jedná o historickou budovu.

A já se sama sebe ptám, v jaké společnosti to vlastně jsou? Celoživotní je mi důvěrné najevo, že se mám jít zahrabat někde, kde na mě nikdo nevidí a nebudu obtěžovat zdravé lidi pohledem na sebe, nepřijemným pocitem z toho, že by zdravé být nemuseli. Bezbarierový přístup do budov je zbytečné finanční investice, vždyť tělesně postižení jedinci přece stejně nikam nechtějí a jsou raději zavěšeni doma sami se sebou. Ne, nedáme vám titulky k filmům, vždyť je to přece zbytečné, když neslyšíte, nemůžete se chytit kulturní vzdělávání. Jiní lidé by to mohlo rušit. Sundejte si ty sluneční brýle, vaše senzorní přehlcení a migrační mý nezajímá, není to slušné. Ale proč se má na tyhle věci věnovat, vždyť chodíte, slyšíte a vidíte v pohodě, nic vám není? Ha.

V takových momentech se mi chce seřadit celý svět za nedostatečnou edukaci vztahového obyvatelstva. Vydělujeme fyzické hendikepy do speciálních tříd, škol, zaměstnání, které jsou pod intelektovou záštitou vztahových ztížených, kterých se má být třeba. Hlavní nevidíte, hlavně nenutit konfrontovat se s realitou. Vždyť jste, že 20 % světového obyvatelstva trpí nějakým tělesným nebo mentálním hendikapem? Jedna pětina není málo. Není nás málo. A stejně nejsme vidět. Radši.

V rámci osvětly podotknu i další věc - existuje celá skupina onemocnění, která se v anglicky mluvících zemích říká "invisible illnesses". Jedná se o psychiatrické diagnózy, poruchy autistického spektra, ale třeba i roztroušenou sklerózu, genetické onemocnění, poruchy pojivových tkání, rakoviny, revmatické a jiné závažné onemocnění, autoimunitní choroby. Nejspíš to bude okoující, ale ne každé postižení je vidět.

Děm tomu přiklad se svým vlastním obličejem. Mám seznam 17 různých diagnóz. Ne, nejsem vřimka. V podstatě každé chronické onemocnění s sebou přináší riziko vzniku dalších. Nabaluji se na sebe jako mouchy na cukrovou vatu. Vím věc toho s čím je špatně, tím větší je pravděpodobnost, že se stane špatně něco dalšího. Ve špatné dny používám invalidní vozík a občas znakuju, protože slyším jen napl. Nevidím na jedno oko a naposledy jsem se chtěla odpočítat před deseti lety, protože k chronickému nemocem patřím, uhdli jste to, chronické? Návazně a neosvětlující spánek. Už nevím, jak to je pocit, když mě bolí hlava, naposledy se to stalo, když mi bylo 20. Často omdlívám uprostřed ulice, protože moje srdce neumí regulovat vlastní tempo. Pravidelně zapomínám do čího větin, proč jsem se rozhodla odejít z zaměstnání a mám problém neztratit myšlenku během souvislé konverzace. Neudrží mě v ruce přebor nebo tužku a když se pokusím zvednout něco těžšího než 5 kilogramů, chytím epileptické záchvat. Někdy celá dny neopustím svůj postel, a rozhodnu to není proto, že bych nechtěla.

Ten hlavní problém? V takových momentech mě nevidíte.

Stejně to v závěru končí tím, že si poslechnu v MHD kecy o tom, že dnešní mládež nemá respekt ke stáří, protože jsem si dovolila sednout na místo pro lidi s omezenou schopností pohybu a orientace. Ne, nebudu vytahovat ZTP při každé takové poznámce, nemusím se omlouvat. Lidi by neměli předpokládat, že jen proto, že jsem mladá mi nic nemůže být. Jenomže předpokládají. Když mě jeden den vidí chodit a druhý den na vozíku, myslí si, že svoje nemoci jen předstírá. A já se vrchem ke svým symptomům je? cítím blbost za to, že nevypadám ani zdaleka tak nemocně, jak se cítím.

Pointa celého tohoto nadání?

Přemýšlejte dvakrát, než někoho soudíte. Buďte vidni. Nepředpokládejte. Okolo vás existuje celý další svět, který vás lidi okolo naučí nebo nevidí.

Zkuste se dívat.

A když ne to, alespoň mlčet.

www.psanci.cz